

НЕВЕРБАЛЬНА ТА НАДВЕРБАЛЬНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ БРИТАНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ НА МАТЕРІАЛІ ТЕЛЕСЕРІАЛУ “THE CROWN”

Скриннік Юлія Сергіївна,

кандидат філологічних наук, доцент,
докторант кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
ORCID ID: 0000-0001-7592-4011
Researcher ID: LWK-7360-2024
Scopus Author ID: 57823899800

*“An Englishman, even if he is alone,
forms an orderly queue of one.”*
– George Mikes,
a Hungarian-born British journalist
and writer from the 1900s

У статті досліджуються засоби невербальної та надвербальної візуалізації національних британських цінностей у популярному телесеріалі “The Crown”. Аналіз невербальних компонентів комунікації, таких, як вираз обличчя, жести, тон голосу, зоровий контакт, постава, просторове розташування комунікантів, а також надвербальних елементів, зокрема, одягу, аксесуарів, оформлення екстер'єру та інтер'єру, дозволяє простежити, яким чином британські національні цінності відображені та популяризуються у межах серіалу.

Дослідження підкреслює двоїсту функцію “The Crown”: з одного боку, як розважального медіапродукту, а з іншого – як культурного феномена, що активно формує уявлення про британську ідентичність та її ціннісні орієнтири. Особлива увага приділяється тому, як через невербальні й надвербальні компоненти комунікації передаються такі ключові британські цінності, як свобода і демократія, толерантність та мультикультуралізм, повага до права і правопорядку, соціальна справедливість та рівність, повага до традицій і культурної спадщини, здатність до саморефлексії.

На основі отриманих результатів у статті запропоновано класифікацію невербальних і надвербальних компонентів комунікації для візуалізації британських національних цінностей у медійному просторі. Також виокремлено найбільш репрезентативні формули візуального відображення цих цінностей через кінематографічні засоби.

Доведено, що невербальні та надвербальні компоненти комунікації є не лише інструментами передачі інформації, а й важливими механізмами конструювання національного образу та підтримки культурної ідентичності. Дослідження відкриває нові перспективи для вивчення впливу медіапродукції на формування культурних уявлень і може бути корисним для подальших досліджень у сферах культурології, соціології, лінгвістики та медіазнавства.

Ключові слова: британська культура, надвербальна візуалізація, національні цінності, невербальна візуалізація.

Skrynnik Yuliia. Non-verbal and supra-verbal visualization of British national values on the material of TV series “The Crown”

The article explores the means of non-verbal and supra-verbal visualization of national British values in the popular television series “The Crown”. The analysis of non-verbal components of communication, such as facial expressions, gestures, tone of voice, eye contact, posture, spatial arrangement of communicants, as well as supra-verbal elements, in particular clothing, accessories, exterior and interior design, allows to trace how British national values are reflected and popularized within the series.

The study emphasizes the dual function of “The Crown”: on the one hand, as an entertaining media product, and on the other, as a cultural phenomenon that actively shapes the idea of British identity and its value orientations. Particular attention is paid to how non-verbal and supra-verbal components of communication transmit such key British values as freedom and democracy, tolerance and multiculturalism, respect for law and order, social justice and equality, respect for traditions and cultural heritage, and the ability to self-reflect.

Based on the results obtained, the article proposes a classification of non-verbal and supra-verbal components of communication for the visualization of British national values in the media space. The most representative formulas for the visual reflection of these values through cinematic means are also identified.

It is proven that non-verbal and supra-verbal components of communication are not only tools for transmitting information, but also important mechanisms for constructing a national image and supporting cultural identity. The study opens up new perspectives for studying the influence of media production on the formation of cultural representations and may be useful for further research in the fields of cultural studies, sociology, linguistics, and media studies.

Key words: British culture, national values, non-verbal visualization, supra-verbal visualization.

Вступ. Телесеріал “The Crown” став визначним культурним феноменом, що описує життя британської монархії та події, які вплинули на британське суспіль-

ство впродовж другої половини XX століття. Окрім історичних подій та політичних інтриг, телесеріал відображає національні цінності британців, які втілюються

як через вербальні (ВК), так і невербальні (НВК) та надвербальні компоненти комунікації (НДВК). Досліджувані цінності є фундаментальними для розуміння британської культури і включають такі поняття, як свобода і демократія, толерантність та мультикультуралізм, повага до права і правопорядку, соціальна справедливість та рівність, повага до традицій і культурної спадщини, здатність до саморефлексії, та визначають *актуальність* цього дослідження. *Об'єктом* дослідження є засоби невербальної та надвербальної візуалізації ключових британських цінностей у телесеріалі "The Crown". *Предметом* виступають особливості застосування НВК та НДВК для передачі та акцентування ключових британських національних цінностей.

Постановка проблеми. Сучасні дослідження у сфері комунікації підкреслюють значення НВК та НДВК у відображенні національних цінностей. Проте, вивчення невербальної та надвербальної візуалізації цінностей, як способу вираження та передачі національних, культурних, соціальних чи етичних цінностей такими засобами, як НВК та НДВК, у медіа, зокрема в популярних телевізійних серіалах, потребує додаткового вивчення. Телесеріал "The Crown" є важливим культурним артефактом, який окрім зображення історичних подій, ще й представляє основні британські цінності через невербальну та надвербальну візуалізацію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження НВК та НДВК у контексті національних цінностей є вагомим складовою сучасної лінгвістики, культурології та соціології. Тема НВК та НДВК стає предметом зростаючого інтересу науковців у зв'язку з глобалізацією [1] та зростанням культурних контактів між різними країнами [2; 3]. Дослідниками в цій галузі було розроблено теорію культурних вимірів, яка допомагає зрозуміти, як різні культури відображають свої цінності через різні засоби комунікації, зокрема невербальні [4]. Е. Голл, автор поняття висококонтекстних і низькоконтекстних культур, що уособлюють різні підходи до дослідження НВК [5], акцентує увагу на значенні контексту та просторових факторів у міжкультурній комунікації. М. Паркс, досліджуючи вплив НВК на зміцнення або підрив довіри між співрозмовниками, особливо з урахуванням культурних відмінностей [6], розглядає невербальну комунікацію як невід'ємний елемент соціальних відносин.

Теорія дискурсивної взаємодії різних кодових систем, заснована професоркою Л. Солощук, пояснює, як ВК та НВК взаємодіють і впливають на створення значень у процесі спілкування [7; 8]. Дослідження цієї галузі фокусується на тому, як ВК та НВК можуть доповнювати або суперечити одне одному, створюючи багатозначне значення у дискурсі. Теорія дискурсивної взаємодії різних кодових систем сприяє глибшому розумінню складності комунікативного процесу та важливості всіх аспектів комунікації у створенні і передачі значень. Послідовники Л. Солощук продовжують розвивати цей напрямок досліджень, розглядаючи взаємодію ВК та НВК у різних соціальних [9] та культурних

контекстах [10], вивчаючи вплив невербальної комунікації на ефективність міжособистісного спілкування та аналізуючи, як НВК можуть бути використані для маніпуляції або переконання в дискурсі [11]. Їхні дослідження також включають аналіз НВК у професійній комунікації [12] та медіа [13].

Дослідження НВК є актуальним у сучасній лінгвістиці, оскільки вони виконують провідну функцію у передачі загальної інформації про комунікантів [14], їхні емоції та наміри, часто доповнюючи або замінюючи вербальні компоненти. Розуміння НВК розширює знання про те, як люди спілкуються та взаємодіють один з одним, що є особливо важливим у мультикультурних, глобалізованих та діджиталізованих [15] суспільствах. Дослідження НВК дозволяє лінгвістам вийти за межі традиційного аналізу тексту та мови, звертаючи увагу на багатогранність і складність комунікації [16; 17].

Сучасні дослідження означають критичну роль культурного контексту у розумінні НВК та НДВК [18; 19; 20]. Британська культура, зокрема, демонструє високий ступінь значення НВК, таких як просторова організація мовців, зоровий контакт, жести [21]. Це допомагає підтримувати культурні традиції, соціальні норми та національні цінності, такі як повага до традицій, стриманість та відчуття обов'язку.

Дослідники зосереджують увагу на ідеї свободи і демократії, що є основними цінностями у британському політичному і суспільному житті [22]; британській моделі мультикультуралізму та важливості толерантності до різних культурних ідентичностей [23]; важливості правопорядку і дотримання закону, які є ключовими цінностями британської політичної культури [24]; соціальній справедливості як однієї з основних цінностей британського суспільства [25]; ролі історії і традицій у формуванні національної ідентичності Великої Британії [26]; британському гумору як важливому аспекті національної культури і самосприйняття [27].

Мета наукової розвідки – дослідити засоби невербальної і надвербальної візуалізації британських національних цінностей на матеріалі телесеріалу "The Crown" та у спробі їх класифікувати за їхньою семіотичною природою візуалізації цінностей. Дослідження містить аналіз виразів обличчя, жестів, тону голосу та інших невербальних компонентів комунікації, які використовуються персонажами телесеріалу для передачі ключових цінностей і вираження їхніх емоційних станів, що підсилюють вербальну взаємодію персонажів. Крім того, у статті розглядаються такі засоби надвербальної візуалізації цінностей, як одяг, аксесуари, екстер'єр / інтер'єр, що слугують підсиленню або зміні значення вербальних висловлювань.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження слугують скрипти до телесеріалу "The Crown" (6 сезонів по 10 епізодів) загальним обсягом 2160 сторінок. У дослідженні використано міждисциплінарний підхід, який поєднує методи контент-аналізу, дискурс-аналізу та семіотичного аналізу. Такий підхід дозволяє комплексно дослідити НВК та НДВК, а також їхній вплив

на візуалізацію британських національних цінностей у телесеріалі "The Crown". Для визначення найбільш частотних за використанням невербальних та надвербальних компонентів комунікації, що візуалізують британські національні цінності, було використано метод контент-аналізу [28; 29]. Дискурс-аналіз [30; 31] було застосовано для дослідження взаємодії між вербальними та невербальними і надвербальними компонентами комунікації у телесеріалі. Семіотичний аналіз було використано для інтерпретації символічних значень невербальних та надвербальних компонентів комунікації [32; 33; 34]. Оскільки телесеріал "The Crown" є культурним продуктом з багатошаровим смисловим навантаженням, що полягає у комплексному поєднанні різних рівнів значень і контекстів, які створюють унікальну інтерпретацію і розуміння, семіотичний аналіз дозволяє виявити глибинні культурні коди, закладені у невербальних та надвербальних компонентах комунікації, що відображають цінності.

Результати. У межах теорії ціннісно-орієнтованого соціодискурсу [35] під невербальною візуалізацією цінностей розуміємо спосіб вираження та передачі національних, культурних, соціальних чи етичних цінностей через такі НВК, як вираз обличчя, зоровий контакт, жести, тон голосу, паузи, постава, просторова організація (або фізична дистанція) та інші кінесичні, просодичні та проксемічні компоненти комунікації, які слугують передачі або акцентуванню цінностей без залучення ВК або додатково з ВК.

Надвербальна візуалізація цінностей – спосіб вираження та передачі національних, культурних, соціальних чи етичних цінностей, а також загального контексту через такі засоби сприяння комунікативному процесу, як одяг, аксесуари, екстер'єр і інтер'єр, атрибути або символи, що підкреслюють культурні чи соціальні цінності.

У телесеріалі "The Crown" британські національні цінності передаються через діалоги і сюжетні лінії та через НВК та НДВК. Глибоко вкорінені цінності *свободи і демократії*, де кожен має право на повагу, відкритий діалог та рівність, візуалізуються через такі НВК та НДВК, як експресивні жести та привітний вираз обличчя, доброзичливий тон голосу, приязна постава та вільні рухи, скорочений простір між учасниками взаємодії. Створена за рахунок поєднання ВК із вказаними НВК та НДВК атмосфера сприяє вільному та невимушеному спілкуванню, що символізує вільну демократичну взаємодію між усіма учасниками:

I. INT. DOWNING STREET – DAY 53. (1) CHURCHILL enters to be greeted by the entire Downing Street staff. Lined up to greet him. SECRETARIES, CIVIL SERVANTS, TELEPHONE OPERATORS, MAIDS, etc. (2) They applaud. (3) CHURCHILL shakes hands, greeting familiar faces. CHURCHILL: *Thank you, thank you! How are you! And how's the little one? Not so little I expect! A bearded giant by now!* [36, p. 53]

Службовці демонструють рівність між прем'єр-міністром та ними, і згуртованість між собою за допомогою просторової організації (1). Вони вітають Черчилля

(2) та підтримують його, що демонструє демократичний підхід. Жест рукоштовнання є символом рівності та взаємоповаги, що відображає демократичний принцип, де лідер країни взаємодіє з кожним громадянином на рівних умовах (3). Тепла усмішка та привітний вираз обличчя Черчилля (Рис. 1) демонструють відкритість і щирість його вербального висловлення подяки робітникам (*Thank you, thank you! How are you! And how's the little one?*). У його тоні голосу присутні доброзичливість, жартівливість та легкість, що відображає атмосферу свободи, де кожен має право висловлюватися вільно та без обмежень. Стійка, але не агресивна постава політика показує впевненість у власних силах, яка не пригнічує інших, а скоріше підбадьорює та надихає (Рис. 1). Вказані НВК та НДВК легко сприймаються реципієнтом сенсорно і не потребують додаткової інтерпретації; вони прямо свідчать про дружелюбність, відкритість та позитивний настрій, привітний вираз обличчя та доброзичливий тон голосу чітко сигналізують про готовність до співпраці, візуалізуючи цінність свободи і демократії.

Рис. 1. Невербальна та надвербальна візуалізація цінностей свободи і демократії

Наступний приклад наголошує на важливості таких цінностей, як *толерантність та мультикультуралізм* через делікатну, емпатичну взаємодію Діани з людьми, які перебувають у важких обставинах. Її поведінка показує щире бажання зрозуміти, підтримати та допомогти, що є втіленням толерантного підходу в комунікації. Цінності толерантності та мультикультуралізму візуалізуються через співчасний вираз обличчя та тривалий зоровий контакт, окрім вербального висловлювання принцеси Діани:

II. INT. NEW YORK, HENRY STREET SETTLEMENT – DAY 53. DIANA is shown around the homeless shelter in Alphabet City by VERONA MIDDLETON JETER. Numerous RESIDENTS, mostly women and children, surround them. MIDDLETON JETER: *...this is Linda Correa and her family, some of our residents. She gestures to a nervous woman, LINDA CORREA, and her three CHILDREN.* (4) CORREA *nervously curtsies.* CORREA: *Your Royal Highness.* DIANA: *It's lovely to meet you, Linda.* MIDDLETON JETER: *Linda first became homeless... tell the Princess...* CORREA: *When the block we used to live in was bought up for redevelopment...* (5) DIANA listens intently as CORREA

explains. It's a heartbreaking story. (6) DIANA's genuinely moved. As LINDA tells the story, DIANA's expression changes... [37, p. 20–21]

У процесі знайомства з Ліндою Корреа, яка перебуває у прихистку разом з трьома дітьми, Принцеса Діана ввічливо вітає її словами (*It's lovely to meet you, Linda*), проявляючи толерантність на вербальному рівні комунікації. При цьому НБК, що використовує Діана, доповнюють і підтверджують її вербальне висловлювання. Інтенсивна увага та співпереживання, що відображаються на обличчі Діани (5; 6), свідчать про глибоке співчуття до проблем інших. Принцеса невербально проявляє готовність розуміти і підтримувати людей незалежно від їхнього соціального статусу. Діана тримає зоровий контакт, що підкреслює її увагу і повагу до співрозмовниці та також вказує на рівність та готовність слухати, що є складовою толерантності. Лінда, яка нервує перед принцесою, кланяється (4), але Діана відповідає з доброзичливою, теплою усмішкою, що зменшує напругу та демонструє її толерантність до людей з нижчим соціальним статусом.

Проаналізовані у цьому прикладі НБК та НДБК вимагають інтерпретації залежно від контексту. Співучасний вираз обличчя може означати підтримку або таємну згоду, а тривалий зоровий контакт може бути як ознакою довіри, так і викликом у певній ситуації, що свідчить про інтерпретований характер цих компонентів комунікації.

Повага британців до права і правопорядку візуалізується через такі НБК, як спокійний і впевнений вираз обличчя, стримана міміка, контрольовані жести тілом, впевнена постава з прямою спиною. Відданість підтримці громадського порядку виявляється в наступному прикладі через поведінку Маргарет Тетчер. У цій сцені ілюструється самовладання, сила і відповідальність Залізної Леді перед суспільством. Вона зберігає контроль над своїми емоціями до моменту, поки не залишається наодинці:

III. EXT. DOWNING STREET – DAY 13 The prime ministerial car pulls into Downing Street. THATCHER gets out. She walks to the door. JOURNALISTS barking questions. Sensing blood. (7) THATCHER has her 'game-face' on. Smiles. Acts as if nothing out of the ordinary has happened. The POLICEMAN opens the door. (8) THATCHER walks past the office... then upstairs... and up to the flat. She enters. Closes the door behind. THATCHER moves through to the bedroom. Closes the door. THATCHER sits on the bed. (9) Still calm. Still composed. Still with her 'public face' on. Then, all of a sudden... a tiny crack, and she bursts into tears. She muffles her howl. It's a completely devastating, shocking display of raw emotion and hurt. Her face broken into a thousand pieces [37, p. 5–6].

Прем'єр-міністерка зберігає спокійний і впевнений вираз обличчя перед журналістами та публікою (7), незважаючи на внутрішні переживання, що свідчить про її відданість збереженню громадського порядку та стабільності, навіть коли її особисті емоції на межі вибуху. Рухи тіла Тетчер залишаються впевненими й контрольованими, коли вона виходить з автомобіля,

проходить повз журналістів і піднімається до своєї квартири (8). Тетчер тримає спину прямо і впевнено рухається, що засвідчує силу і стійкість перед обличчям публічної перевірки. Її впевнена постава з прямою спиною підкреслює відданість її обов'язкам і збереженню порядку. Мімічні компоненти комунікації, використовувани нею, демонструють стриманість і готовність виконувати свої обов'язки у важкі моменти. Коли Тетчер залишається на самоті, на її обличчі стають видимими ознаки глибокого емоційного стресу (9). Вона приховує свої справжні емоції від громадськості, демонструючи, що, попри особистий біль, неухильно виконує свої обов'язки та дотримується правил, пов'язаних із її посадою. Ці компоненти очевидно вказують на впевненість і контроль над ситуацією. Вони легко сприймаються і не потребують інтерпретації, оскільки передають ясне значення стабільності й авторитету, тим самим візуалізуючи повагу до права і правопорядку.

Нижченаведений приклад демонструє ефективну візуалізацію цінностей *соціальної справедливості та рівності* через такі НБК, як співучасний тон голосу, зацікавлений вираз обличчя, виразні жести тілом, невимущена постава, скорочений простір між учасниками взаємодії та такі НДБК, як комфортний повсякденний стиль одягу і неவிбагливі аксесуари. Принцеса Діана знаходиться на змаганнях сина серед інших батьків, які прийшли підтримати своїх дітей, без будь-якого привілейованого положення, що підкреслює принцип рівності:

IV. EXT. LUDGROVE SCHOOL, PLAYING FIELDS – DAY 23 A rugby game is in progress. 8-year-old BOYS. Among them WILLIAM. A REFEREE organises them into a scrum. A crowd of PARENTS watch from the sidelines. (10) DIANA cheering passionately. Excitedly. Uninhibited. DIANA: Go on William! Well done, Johnny! (11) She chats familiarly with other PARENTS. she's a regular. The scrum is engaged, the BOYS push back and forth, until the ball rolls out. A boy – a very muddy WILLIAM – grabs it, makes a break and passes it to someone else, IVO, who sprints towards the end of the pitch, pursued by the others. DIANA: Go on, Ivo! (12) DIANA cheers him on enthusiastically. CHARLES rolls his eyes at her. IVO outruns the others and scores a try. The PARENTS cheer. (13) DIANA roars with approval and pride. (14) She hugs one of the other PARENTS [37, p. 23].

Діана демонструє щирі радість і підтримку, активно реагуючи на успіх дітей на полі (10) (Рис. 2). Вербальна підтримка гравців (*Go on, Ivo!*), незалежно від їхнього статусу чи успіхів у грі, підкріплюється енергійним та піднесеним (11; 12; 13) тоном голосу. Обличчя Діани світиться гордістю та ентузіазмом, підкреслюючи її справжню залученість і рівне ставлення до всіх дітей. Вона не просто спостерігає за грою, а активно жестикулює всім тілом, виражаючи підтримку і хвилювання. Діана обіймає іншу матір (14), що демонструє її відкритість та доступність у взаєминах з іншими. Повсякденний стиль одягу Діани та її відкрита і розслаблена постава (Рис. 2) свідчать про рівність у спільноті. Застосовані сигнали можуть мати різні значення залежно від

контексту. Проаналізовані НВК та НДВК сигналізують про підтримку, вираження цінності рівності, але їхнє значення змінюється, якщо вони проявляються у формальному контексті, що свідчить про їх інтерпретований характер.

Рис. 2. Невербальна та надвербальна візуалізація цінностей соціальної справедливості та рівності

Цінності поваги до традицій і культурної спадщини виражаються на невербальному рівні комунікації через поважний і уважний вираз обличчя персонажів та їхні жести, що мають ритуальний характер і культурно значущу природу. Надвербальний рівень комунікації демонструє повагу до традицій і культурної спадщини через урочисту поставу персонажів та їхній традиційний одяг у сценах, що представляють важливі культурні події, та класичний і елегантний дизайн інтер'єру в сценах, які зображують історичні події:

V. INT. THRONEROOM – BUCKINGHAM PALACE – DUSK 1 (15) A series of faces. Stern. Tense. Formidable. The faces of the British Establishment. CAPTION: "19th NOVEMBER, 1947" King George VI, the Lord Chamberlain, the Master of the Household, the Secretary of the Central Chancery, The King's Private Secretary (Lascelles), the Lord Chancellor, (keeper of the Privy Seal), the Clerk of the Crown in Chancery, two members of the privy Council, and the Home Secretary. (16) All are assembled in a rich, baroque room at Buckingham Palace. (17) necks craned, watching intently as... (18) A fountain pen scratches across parchment. (19) The 26-year-old PHILIP MOUNTBATTEN signs his name... LORD CHAMBERLAIN: Here, Sir. Once. LORD CHAMBERLAIN: And here. Twice. LORD CHAMBERLAIN: Thank you, Sir. (20) Three times. Intricate legal documents. (21) Then PHILIP kneels in anticipation as his father-in-law-to-be anoints him... [36, p. 1]

Присутні у тронному залі демонструють серйозні та напружені вирази обличчя (15; 17). Ці емоції підкреслюють повагу до традиційних церемоній та важливість моменту. Процес підписання документів є вкрай формалізованим як на вербальному рівні – через короткі лаконічні фрази з використанням офіційних звернень (*Here, Sir. Once. And here. Twice. Thank you, Sir*), так і на невербальному: кожен жест чітко вказує на дотримання традицій та ритуалів (18; 19; 20). Постава Філіпа Маунт-

беттена (21) (Рис. 4), коли він стає на коліна перед своїм майбутнім тестем, демонструє повагу до монарха і традиційної церемонії. Зокрема, акт підписання показує, наскільки важливо у британській культурі дотримуватися встановлених протоколів. Багатий бароковий зал Букінгемського палацу (16), в якому відбувається церемонія, сам по собі є символом британської культурної спадщини. Інтер'єр, декор та атмосфера зали говорять про велич і традиційність цього місця (Рис. 3). Учасники церемонії одягнені в офіційні костюми, відповідно до високого статусу заходу, що засвідчує важливість церемоній і традицій у британській культурі (Рис. 3). Проаналізовані НВК та НДВК легко сприймаються сенсорно: урочиста постава, традиційний одяг і церемоніальні жести вказують на формальність і серйозність ситуації, такі сигнали можна побачити і зрозуміти без додаткової інтерпретації.

Рис. 3. Невербальна та надвербальна візуалізація цінностей поваги до традицій і культурної спадщини

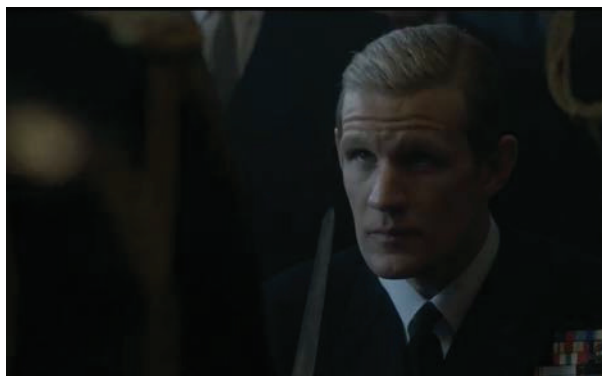

Рис. 4. Невербальна та надвербальна візуалізація цінностей поваги до традицій і культурної спадщини

НВК та НДВК формують середовище, в якому цінність саморефлексії інтегрується у взаємодію персонажів, демонструючи можливість для іронії, самокритики та легкого сарказму навіть у формальних і серйозних обставинах. У наступній сцені з телесеріалу "The Crown" невербальна (через іронічний вираз обличчя, тривалий зоровий контакт, жести індивідуальної виразності) та надвербальна (через контрастний по відно-

шенню до інших учасників взаємодії одяг і аксесуари) візуалізація цінності саморефлексії простежується у взаємодії між принцом Філіпом та королевою Єлизаветою:

VI. INT. CORRIDOR – PALACE – DAY 3 She sees (22) *all the white-haired men emerging from the investiture in conversation.* (23) *Walking off together. Familiar to one another. Friends. Members of the same club. Finally PHILIP emerges.* (24) *Handsome and immaculate. Naval uniform. Garter sash. Medals. But something unmistakably dangerous about him, too. Not part of the 'club'.* ELIZABETH stares at him. Still the swooning fourteen year old girl with a rebellious crush she was the day she met him. ELIZABETH: How was it? "Your Royal Highness?" (25) *He lights a cigarette.* PHILIP: *They got through it. I got through it.* (26) *He looks at her. The blunt humour. The hint of danger* [36, p. 3].

Філіп використовує короткий, іронічний коментар (*They got through it. I got through it*), щоб підкреслити своє самокритичне ставлення до важливої події у його житті, яка щойно відбулась. Гумор підкріплюється НБК через тривалий зоровий контакт, іронічний вираз обличчя (26) та індивідуально означений жест запалювання цигарки (25), який використовується для вираження особистих переживань і стилю життя. Запалювання цигарки може бути частиною персональної ритуальності або звички, що вказує на те, як особа справляється з внутрішніми переживаннями чи стресом, що є частиною процесу саморефлексії. НДБК візуалізують цінність саморефлексії британців через контраст зовнішнього вигляду (22) і поведінки (23) найвищих державних чиновників та молодого Принца Філіпа (24). Іронічний вираз обличчя та контрастний одяг вимагають тлумачення залежно від контексту: вони можуть вказувати на критичне ставлення до інших або на певний стиль комунікації, що підкреслює індивідуальність чи виклик загальноприйнятим нормам, тому НБК та НДБК такого характеру відносяться до контекстуально залежних.

У результаті проведеного дослідження було встановлено, що домінуючим НБК, який візуалізує британські національні цінності у телесеріалі "The Crown", є вираз обличчя, який становить 27% від загальної кількості проаналізованих НБК. Друге місце за частотою використання займають жести (23%); на третьому місці – тон

голосу (18%); на четвертому – зоровий контакт (12%); на п'ятому – постава (11%), і на шостому – просторова організація (9%). Домінуючим НДБК є одяг, який становить 46,67%; на другому місці – аксесуари (33,33%); на третьому – екстер'єр та інтер'єр (20%).

Загальна кількість НБК у скрипті телесеріалу "The Crown" становить 1340, загальна кількість НДБК – 900. Частотність НБК та НДБК для візуалізації британських національних цінностей у телесеріалі "The Crown" представлена у Табл. 1:

Аналіз даних дав можливість класифікувати НБК та НДБК для візуалізації цінностей за їхнім сприйняттям реципієнтом на контекстуально залежні, інтуїтивно зрозумілі та сенсорно виражені.

Контекстуально залежні невербальні та надвербальні компоненти комунікації (*interpretable non-verbal and supra-verbal components*) можуть варіюватися у значенні залежно від контексту взаємодії учасників комунікації. Їх потрібно аналізувати відповідно до ситуації, культури чи цінностей, які представляються (один і той самий жест запалювання цигарки може мати різні значення в різних контекстах. У деяких випадках це може бути проявом стресу, у інших – роздумів, що відображає цінність саморефлексії. Рівна або напружена постава в ситуації ділових переговорів може сигналізувати про впевненість чи стриманість, що залежить від контексту взаємодії).

Інтуїтивно зрозумілі невербальні та надвербальні компоненти комунікації (*intelligible non-verbal and supra-verbal components*) – це сигнали, які не лише легко сприймаються, а й мають прозоре і чітке значення, зрозуміле без необхідності інтерпретації. Вони передають очевидну інформацію або емоцію, не викликаючи сумнівів у їхній інтерпретації (привітний вираз обличчя або доброзичливий тон голосу чітко демонструють позитивний настрій чи дружелюбність і не потребують додаткового аналізу).

Сенсорно виражені невербальні та надвербальні компоненти комунікації (*perceptible non-verbal and supra-verbal components*) – це сигнали, які легко фізично сприймаються сенсорно (через зір, слух, дотик). Вони можуть відразу бути поміченими, але їхнє значення може залишатися неявним, вимагаючи подальшого контекстуального розуміння або тлумачення (урочиста постава або традиційний одяг – ці компоненти

Табл. 1

Частотність використання НБК та НДБК для візуалізації британських національних цінностей у телесеріалі "The Crown"

Компоненти комунікації	Кількість	Відсоток
вираз обличчя	360	27%
жести	300	23%
тон голосу	240	18%
зоровий контакт	180	12%
постава	140	11%
просторова організація	120	9%
одяг	420	46,67%
аксесуари	300	33,33%
екстер'єр / інтер'єр	180	20%

легко сприймаються, але їхній смисл може вимагати додаткового розуміння залежно від контексту). Контекстуально залежні НВК та НДВК за результатами аналізу складають 41% від загальної вибірки прикладів з телесеріалу “The Crown”, інтуїтивно зрозумілі – 34%, сенсорно виражені – 22%.

Висновки. Невербальні та надвербальні компоненти комунікації слугують дієвим інструментом для представлення національних цінностей. У телесеріалі “The Crown” вони відображають основні національні цінності Великої Британії, зокрема свободу і демократію, толерантність та мультикультуралізм, повагу до права і правопорядку, соціальну справедливість та рівність, повагу до традицій і культурної спадщини, а також здатність до саморефлексії.

У процесі виконання дослідження було уведено терміни «невербальна візуалізація цінностей» та «надвербальна візуалізація цінностей» у межах теорії ціннісно-орієнтованого соціодискурсу. Невербальна візуалізація включає застосування невербальних компонентів комунікації, таких як вираз обличчя, жести, тон голосу, зоровий контакт, постава та просторова організація, які використовуються для вираження та акцентування національних, культурних та соціальних цінностей без використання вербальних висловлювань. Надвербальна візуалізація, відповідно, залучає засоби, які акцентують цінності через зовнішні атрибути, такі як одяг, екстер’єр та інтер’єр. Ці засоби не лише доповнюють зміст вербальних висловлювань, а й додають йому додаткових значень та емоційного забарвлення.

Застосування невербальної та надвербальної візуалізації національних цінностей у медіа має свої переваги і обмеження. До переваг віднесено здатність досягати глибокого емоційного впливу і створювати візуально привабливі образи. Водночас, обмеження полягають у тому, що глядачі з різних культурних середовищ можуть інтерпретувати таку візуалізацію у різний спосіб, залежно від свого національно-культурного досвіду, що може призводити до непорозумінь і неадекватного сприйняття складних культурних і соціальних концептів у контексті британських телесеріалів.

Дослідження британських національних цінностей через невербальні та надвербальні компоненти комунікації дозволило вивести загальні формули їхньої візуалізації. Складниками у формулі візуалізації цінностей свободи і демократії є експресивні жести, жест рукостискання, привітний вираз обличчя, доброзичливий тон голосу, приязна постава, вільні рухи, скорочений простір між учасниками взаємодії. Для прояву толерантності та мультикультуралізму складниками є співучасний вираз обличчя і тривалий зоровий контакт. Повага до права і правопорядку виражається через спокійний

і впевнений вираз обличчя, стриману міміку, контрольовані жести, впевнену поставу з прямою спиною. Соціальна справедливість та рівність передаються через співучасний тон голосу, зацікавлений вираз обличчя, виразні жести, невимушену поставу, скорочену дистанцію між учасниками взаємодії, комфортний повсякденний стиль одягу і аксесуарів. Повага до традицій і культурної спадщини корелюють з уважним виразом обличчя, церемоніальними жестами, урочистою поставою, традиційним одягом, класичним і елегантним інтер’єром. Саморефлексія передається через іронічний вираз обличчя, тривалий зоровий контакт, жести індивідуальної виразності, контрастний по відношенню до інших учасників взаємодії одяг і аксесуари.

Відповідно до аналізу добірки прикладів зі скриптів телесеріалу “The Crown”, британська культура підкреслює контекстуальність та культурно обумовлене тлумачення невербальних та надвербальних компонентів комунікації, що візуалізують національні цінності. Висока частка контекстуально залежних компонентів (41%) вказує на важливість соціального, культурного та ситуаційного контексту для розуміння невербальних та надвербальних компонентів комунікації. Частка інтуїтивно зрозумілих компонентів (34%) вказує на те, що в комунікації в британській культурі є чіткі та легко зрозумілі для реципієнта невербальні та надвербальні компоненти комунікації, які безпосередньо відображають цінності, проте їхнє значення, як правило, стає очевидним тільки у відповідному контексті.

Невелика частка сенсорно виражених компонентів (22%) свідчить про те, що фізичне сприйняття реципієнтом невербальних та надвербальних компонентів комунікації відіграє меншу роль, порівняно з інтерпретацією цих сигналів, що підкреслює витончений характер британської комунікації, де невербальні та надвербальні компоненти комунікації можуть мати приховане значення, яке потребує спеціальних знань. Загалом, британська культура вимагає високого рівня соціокультурної компетентності для адекватної інтерпретації невербальних та надвербальних компонентів комунікації, які візуалізують національні цінності, що вказує на її контекстуальну та інтерпретативну природу та є характерним для культур з високим рівнем формальності в комунікації.

Вивчення невербальної та надвербальної візуалізації британських національних цінностей на матеріалі телесеріалу “The Crown” сприяє їхньому утвердженню в суспільній свідомості.

Виконане дослідження також відкриває нові **перспективи** для аналізу культурних явищ та їхньої ціннісної візуалізації у міжкультурній комунікації, що має важливе значення для соціолінгвістики та культурології.

Література:

1. Bernhardt C. Nonverbal communication in recruiting. Wiesbaden : Springer Fachmedien Wiesbaden, 2022. 355 p.
2. Yang H. The cultural differences in etiquette and customs between China and Britain in nonverbal communication. *Region – educational research and reviews*, 2021. Vol. 3, no. 3. P. 7. URL: <https://doi.org/10.32629/rerr.v3i3.400> (date of access: 13.08.2024).
3. Huang X., Choi D. Research on Nonverbal Symbols of ‘Mulan (2020)’ from the Perspective of Cross-cultural Communication–Centered on Cultural Differences. *Journal of Korea Multimedia Society*, 2023. Vol. 26, no. 9. P. 1158–1170. URL: <https://doi.org/10.9717/kmms.2023.26.9.1158> (date of access: 13.08.2024).

4. Gladwin T.N., Hofstede G. Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values. *The Academy of Management Review*, 1981. Vol. 6, no. 4. P. 681. URL: <https://doi.org/10.2307/257651> (date of access: 06.08.2024).
5. Hall E.T. The silent language. Greenwood, Con : Fawcett, 1959. 192 p.
6. Parks M.R. Personal Relationships and Personal Networks. Routledge, 2017. 316 p.
7. Солошук Л.В. Дискурсивна особистість у світлі теорії полікодовості комунікативного процесу. *Записки з романо-германської філології*, 2015. № 23. С. 167-174.
8. Soloshchuk L., Chebotarova A. The Role of the Proxemic Factor in the Implementation of the Cooperative Strategy of Communication in the English Fairy Tale Discourse. *Theory and Practice in Language Studies*, 2024. Vol. 14, no. 4. P. 948–954. URL: <https://doi.org/10.17507/tpls.1404.03> (date of access: 13.08.2024).
9. Скринник Ю.С. Дискурсивна варіативність вербальної та невербальної поведінки мовців при зміні соціальних ролей (на матеріалі англійської мови) : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Харків, 2019. 247 с.
10. Котов М.В. Особливості взаємодії вербальних і невербальних комунікативних компонентів у ситуації дискурсивної адаптації особистості при спілкуванні англійською як лінгва франка. *Мовні і концептуальні картини світу*, 2015. Вип. 55. С. 183–189.
11. Пахаренко А.В. Вплив невербальних компонентів комунікації на реалізацію ситуативного домінування в англомовному дитячому авторитарному дискурсі. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*, 2017. Вип. 2 (15). С. 105–109.
12. Soloshchuk L., Skrynnik Y. Variativity of the Speaker's Verbal and Non-verbal Behavior in the English Managerial Discourse. *Psycholinguistics*, 2023. 34 (2). С. 110–131. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2023-34-2-110-131>.
13. Soloshchuk L.V., Skrynnik Yu.S. Sociolinguistic comparative approach to the notion "POPULARITY": the UK vs. the US. *Львівський філологічний часопис*. № 11, 2022. С. 216–223. DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2022-11.32>
14. Пожар А. Невербальні засоби позначення «віку людини» в англомовному художньому дискурсі. *Актуальні питання іноземної філології*, 2024. № 19. С. 69–74. URL: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-19-11> (дата звернення: 05.08.2024).
15. Загнітко А.П., Троян А.В. Особливості сучасного електронного спілкування: вербальні та невербальні ресурси. *Слобожанський науковий вісник. Серія : Філологія*, 2024. № 5. С. 23–27. URL: <https://doi.org/10.32782/philspu/2024.5.4> (дата звернення: 05.08.2024).
16. Демиденко Г.Г. Невербальні ритуали в українській комунікативній поведінці (на матеріалі фразеології). *Класичний приватний університет*, 2021. URL: <https://doi.org/10.31812/123456789/5006> (дата звернення: 05.08.2024).
17. Панченко О. Невербальні засоби характеристики персонажів у творі М. Гоголя «Вій» українською та англійською мовами. *Вісник науки та освіти*, 2024. № 2(20). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-274-287](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-274-287) (дата звернення: 05.08.2024).
18. Ainsworth P.B., Pease K. Getting through to people: Non-verbal communication. Police Work. London, 2023. P. 9–24.
19. Barlit L.M., Ostapenko S.A., Udovichenko H.M. English and Ukrainian non-verbal communication: contrastive aspect. *Intelligence. Personality. Civilization*, 2024. No. 1 (28). P. 58–70. URL: <https://doi.org/10.33274/2079-4835-2024-28-1-58-70> (дата звернення: 05.08.2024).
20. Skovronska I.Y., Yuskiv B.M. The influence of verbal and non-verbal means of communication on the formation of ethnic stereotypes of the American and Ukrainian ethnic groups. *Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series : Philology. Journalism*, 2024. Vol. 1, no. 1. P. 67–74. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.1.1/11> (дата звернення: 05.08.2024).
21. Pietsukh O. Nonverbal communication means in the UK parliamentary debates. *Wisdom*, 2021. Vol. 17, no. 1. P. 80–94.
22. Szolucha A. Fracking and Democracy in the United Kingdom. *Social Analysis*, 2022. Vol. 66, no. 3. P. 41–61. URL: <https://doi.org/10.3167/sa.2022.660303> (date of access: 06.08.2024).
23. May P. Immigration, Multiculturalism and Tolerance. Assessing Multiculturalism in Global Comparative Perspective. New York, 2022. P. 292–307.
24. Latimer, J. Perversity of British 'law and order'. *Socialist Lawyer*, 2021. No. 87. P. 3. URL: <https://doi.org/10.13169/socialistlawyer.87.0003> (date of access: 06.08.2024).
25. Shu Y.-M., Lin R.-J. Social Justice and Equity in the UK Education System. *Excellence in Higher Education*, 2019. Vol. 8. P. 23–33. URL: <https://doi.org/10.5195/ehc.2018.169> (date of access: 06.08.2024).
26. Edwards J.R. British traditions and contributions to accounting history research. *Accounting History*, 2024. DOI: 10.1177/10323732221147046.
27. Fox K. Watching the English: The Hidden Rules of English Behavior. Nicholas Brealey, 2014. 228 p.
28. Croucher S.M., Cronn-Mills D. Content Analysis – Qualitative. *Understanding Communication Research Methods*. 2nd edition. New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2018. P. 161–169.
29. Drisko J.W., Maschi T. Basic Content Analysis. *Content Analysis*, 2015. P. 21–56.
30. Dijk T. A. v. Handbook of Discourse Analysis: Discourse Analysis in Society. Academic Press, 1985. 228 p.
31. Tannen D. Talking Voices: Repetition, Dialogue, and Imagery in Conversational Discourse. Cambridge University Press, 2007. 245 p.
32. Серякова І.І. Семіозис невербальних знаків комунікації. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія*, 2013. Т. 16, № 2. С. 121–126.

33. Barthes R. Elements of semiology. London : Cape, 1969. 111 p.
34. Trabant J. Semiotics, Semiology, Sematology. Umberto Eco in His Own Words / ed. by T. Thellefsen, B. Sørensen. Berlin, Boston, 2017. P. 174–180.
35. Skrynnik Yu. Media as a construct of the modern discursive personality: methodology of the values-based approach. *Communication Today*, 2023. V. 14, №1. P. 40–51. DOI: <https://doi.org/10.34135/communicationtoday.2023.Vol.14.No.1.3>
36. Morgan P. The Crown. Episode 1 “Hyde Park Corner”. URL: <https://script-pdf.s3-us-west-2.amazonaws.com/crown-the-1x01-script-pdf.pdf> (date of access: 11.08.2024).
37. Morgan P. The Crown. Episode 410 “War”. URL: <https://deadline.com/wp-content/uploads/2021/06/The-Crown-Script-It-Starts-On-The-Page.pdf> (date of access: 07.08.2024).

References:

1. Bernhardt, C. (2022). *Nonverbal communication in recruiting*. Springer Fachmedien Wiesbaden, 355 p. [in English].
2. Yang, H. (2021). The cultural differences in etiquette and customs between China and Britain in nonverbal communication. *Region – Educational Research and Reviews*, 3 (3), P. 7. <https://doi.org/10.32629/rerr.v3i3.400> [in English].
3. Huang X., & Choi D. (2023). Research on Nonverbal Symbols of ‘Mulan (2020)’ from the Perspective of Cross-cultural Communication—Centered on Cultural Differences. *Journal of Korea Multimedia Society*, 26 (9). P. 1158–1170. URL: <https://doi.org/10.9717/kmms.2023.26.9.1158> [in English].
4. Gladwin, T.N., & Hofstede, G. (1981). Culture’s consequences: International differences in work-related values. *The Academy of Management Review*, 6 (4), 681 p. <https://doi.org/10.2307/257651> [in English].
5. Hall, E.T. (1959). *The silent language*. Greenwood: Fawcett, 192 p. [in English].
6. Parks, M.R. (2017). *Personal relationships and personal networks*. Routledge, 316 p. [in English].
7. Soloshchuk, L.V. (2015). Dyskursyvna osobystist’ u svitli teorii polikodovosti komunikatyvnoho protsesu [Discursive personality in the light of the theory of polycodedness of the communicative process]. *Zapysky z romano-hermanskoj filolohii*, (23), pp. 167–174 [in Ukrainian].
8. Soloshchuk, L., & Chebotarova, A. (2024). The role of the proxemic factor in the implementation of the cooperative strategy of communication in the English fairy tale discourse. *Theory and Practice in Language Studies*, 14 (4), pp. 948–954. <https://doi.org/10.17507/tpls.1404.03> [in English].
9. Skrynnik, Yu.S. (2019). *Dyskursyvna variatyvnist’ verbal’noi ta neverbal’noi povedinky movtsiv pry zmini sotsial’nykh rolei (na materiali anhliis’koi movy): Dys. kand. filol. nauk: 10.02.04* [Discursive variability of verbal and non-verbal behavior of speakers when changing social roles (based on English): PhD dissertation]. Kharkiv, 244 p. [in Ukrainian].
10. Kotov, M.V. (2015). Osoblyvosti vzaємomodii verbalnykh i neverbalnykh komunikatyvnykh komponentiv u sytuatsii dyskursyvnoi adaptatsii osobystosti pry spilkuванні anhliiskoiu yak linhva franka [Features of the interaction of verbal and non-verbal communicative components in the situation of discursive adaptation of personality when communicating in English as a lingua franca]. *Movni i kontseptual’ni kartyny svitu*, (55), pp. 183–189 [in Ukrainian].
11. Pakhareno, A.V. (2017). Vplyv neverbal’nykh komponentiv komunikatsiyi na realizatsiyu sytuatyvnoho dominuvannya v anhlo-movnomu dytyachomu avtoritarnomu dyskursi [The impact of nonverbal communication components on the realization of situational dominance in English-language children’s authoritarian discourse]. *Aktual’ni problemy romano-hermans’koyi filolohiyi ta prykladnoyi linhvistyky* [Current Issues of Romance-Germanic Philology and Applied Linguistics], (2) (15), pp. 105–109 [in Ukrainian].
12. Soloshchuk, L., & Skrynnik, Y. (2023). Variativity of the speaker’s verbal and non-verbal behavior in the English managerial discourse. *Psycholinguistics*, 34 (2), pp. 110–131. <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2023-34-2-110-131> [in English].
13. Soloshchuk, L.V., & Skrynnik, Yu.S. (2022). Sociolinguistic comparative approach to the notion “popularity”: The UK vs. the US. *Lvivskyi Filolohichnyi Chasopys*, 11, pp. 216–223. <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2022-11.32> [in English].
14. Pozhar, A. (2024). Neverbal’ni zasoby poznachennya «viku lyudyny» v anhlo-movnomu khudozhn’omu dyskursi [Nonverbal means of denoting “human age” in English-language artistic discourse]. *Aktual’ni pytannya inozemnoyi filolohiyi* [Current Issues of Foreign Philology], (19), pp. 69–74. <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2023-19-11> [in Ukrainian].
15. Zahnitko, A.P., & Troyan, A.V. (2024). Osoblyvosti suchasnoho elektronnoho spilkuvannya: Verbal’ni ta neverbal’ni resursy [Features of modern electronic communication: Verbal and nonverbal resources]. *Slobozhans’kyy naukovyy visnyk. Seriya: Filolohiya* [Slobozhansky Scientific Bulletin. Series: Philology], (5), pp. 23–27. <https://doi.org/10.32782/philspu/2024.5.4> [in Ukrainian].
16. Demidenko, H.H. (2021). Neverbal’ni rytualy v ukrayins’kyy komunikatyvnyi povedintsi (na materiali frazeolohiyi) [Nonverbal rituals in Ukrainian communicative behavior (based on phraseology materials)]. Classical Private University. <https://doi.org/10.31812/123456789/5006> [in Ukrainian].
17. Panchenko, O. (2024). Neverbal’ni zasoby kharakterystyky personazhiv u tvori M. Hoholya «Viy» ukrayins’koyu ta anhliis’koyu movamy [Nonverbal means of character description in M. Gogol’s Viy in Ukrainian and English]. *Visnyk nauky ta osvity* [Bulletin of Science and Education], (2) (20). [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-274-287](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-274-287) [in Ukrainian].
18. Ainsworth, P.B., & Pease, K. (2023). Getting through to people: Non-verbal communication. *Police Work*, pp. 9–24 [in English].

19. Barlit, L.M., Ostapenko, S.A., & Udovichenko, H.M. (2024). English and Ukrainian non-verbal communication: Contrastive aspect. *Intelligence. Personality. Civilization*, 1 (28), pp. 58–70. <https://doi.org/10.33274/2079-4835-2024-28-1-58-70> [in English].
20. Skovronska, I.Y., & Yuskiv, B.M. (2024). The influence of verbal and non-verbal means of communication on the formation of ethnic stereotypes of the American and Ukrainian ethnic groups. *Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 1 (1), pp. 67–74. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.1.1/11> [in English].
21. Pietsukh, O. (2021). Nonverbal communication means in the UK parliamentary debates. *Wisdom*, 17 (1), pp. 80–94 [in English].
22. Szolucha, A. (2022). Fracking and democracy in the United Kingdom. *Social Analysis*, 66 (3), pp. 41–61. <https://doi.org/10.3167/sa.2022.660303> [in English].
23. May, P. (2022). Immigration, multiculturalism, and tolerance. *Assessing multiculturalism in global comparative perspective*, pp. 292–307 [in English].
24. Latimer, J. (2021). Perversity of British “law and order”. *Socialist Lawyer*, 87, 3. <https://doi.org/10.13169/socialistlawyer.87.0003> [in English].
25. Shu, Y.-M., & Lin, R.-J. (2019). Social justice and equity in the UK education system. *Excellence in Higher Education*, 8, pp. 23–33. <https://doi.org/10.5195/ehe.2018.169> [in English].
26. Edwards, J.R. (2024). British traditions and contributions to accounting history research. *Accounting History*. DOI: 10.1177/10323732221147046 [in English].
27. Fox, K. (2014). *Watching the English: The hidden rules of English behavior*. Nicholas Brealey, 228 p. [in English].
28. Croucher, S.M., & Cronn-Mills, D. (2018). *Content analysis – qualitative. Understanding communication research methods*. 2nd ed. Routledge, Taylor & Francis Group, pp. 161–169 [in English].
29. Drisko, J.W., & Maschi, T. (2015). *Basic content analysis. Content analysis*, pp. 21–56 [in English].
30. Dijk, T.A.v. (1985). *Handbook of discourse analysis: Discourse analysis in society*. Academic Press, 228 p. [in English].
31. Tannen, D. (2007). *Talking voices: Repetition, dialogue, and imagery in conversational discourse*. Cambridge University Press, 245 p. [in English].
32. Seriakova, I.I. (2013). Semiosis neverbal'nykh znakov komunikatsii [Semiosis of non-verbal communication signs]. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho linhvistychnoho universytetu. Seriya: Filolohiia*, 16 (2), pp. 121–126 [in Ukrainian].
33. Barthes, R. (1969). *Elements of semiology*. Cape, 111 p. [in English].
34. Trabant, J. (2017). Semiotics, semiology, sematology. T. Thellefsen & B. Sørensen (Eds.), *Umberto Eco in his own words*, pp. 174–180 [in English].
35. Skrynnik, Yu. (2023). Media as a construct of the modern discursive personality: Methodology of the values-based approach. *Communication Today*, 14 (1), pp. 40–51. <https://doi.org/10.34135/communicationtoday.2023.Vol.14.No.1.3> [in English].
36. Morgan, P. (2016). *The Crown*. Season 1, Episode 1: “Hyde Park Corner”. [TV series episode script]. Netflix. <https://script-pdf.s3-us-west-2.amazonaws.com/crown-the-1x01-script-pdf.pdf> [in English].
37. Morgan, P. (2020). *The Crown*. Season 4, Episode 10: “War”. [TV series episode script]. Netflix. <https://deadline.com/wp-content/uploads/2021/06/The-Crown-Script-It-Starts-On-The-Page.pdf> [in English].